

**Talepapir til samråd i MIU alm. del den 19. juni 2013
– samrådsspørgsmål Z, stillet den 6. juni 2013 efter
ønske fra Per Clausen (EL) om regeringens håndte-
ring af PCB.**

Stormgade 2-6
1470 København K
Tlf. 3392 2800
Fax 3392 2801
kebmin@kebmin.dk
www.kebmin.dk

Det talte ord gælder

Samrådsspørgsmålets ordlyd

Ministrene bedes redegøre for, hvad staten vil gøre for at få fjernet det farlige PCB i bygningerne – herunder hvordan ministrene vil gøre det reelt muligt for kommunerne at få dette stof fjernet i skoler og andre kommunale bygninger.

[Kontor/afdeling]

[Dato]

J nr. [XXX]

/

Energistyrelsen

J nr. [XXX]

Ref. SIV/LBJE/MLH/DNA

Indledende

- Tak til spørgeren for det stillede spørgsmål om regeringens indsats for håndtering af PCB i bygninger, der har allerhøjeste relevans.
- Der er fra mange sider stor interesse for at sikre, at vi i fællesskab undgår at sprede PCB i naturen og sikre et sundt indeklima i vores bygninger. Det er positivt.
- Lad mig starte med at understrege, at PCB er en problemstilling, som regeringen ser på med særdeles stor alvor. Jeg kan godt forstå, hvis problemstillingen giver anledning til bekymring og usikkerhed. Derfor er regeringen meget optaget af at sørge for, at borgere, bygningsejere og kommuner får den rette hjælp til at håndtere problemet.
- Inden jeg kommer til besvarelsen af selve samrådsspørgsmålet, vil jeg gerne indlede med at forklare, hvad PCB er, og hvordan denne udfordring er grebet an indtil nu. Derefter vil jeg redegøre for den igangvæ-

rende nationale kortlægning af PCB i bygninger, hvor første del blev offentliggjort den 4. juni.

Baggrund og fakta

- PCB står for Poly-Chlorerede-Biphenyler og vurderes at være en af de 12 farligste miljøgifte i verden.
- PCB er ikke akut sundhedsfarligt for mennesker, men langvarig udsættelse over en årrække kan have en række sundhedsskadelige effekter.
- Når PCB-holdigt materiale spredes i naturen, ophobes det i fødekæden. Derved kan mennesker gennem kosten indtage stoffet.
- Kosten er lige præcis den største kilde til den PCB påvirkning, som danskerne er udsat for. Der er på den baggrund fastsat EU-grænseværdier for PCB i en række animalske fødevarer.
- PCB-holdigt materiale i bygninger kan også afdampe til bygningens indeluft og kan ved høje koncentrationer medføre en sundhedsmæssig risiko for personer, der opholder sig i bygningen.
- Derfor har Sundhedsstyrelsen i 2009 udmeldt aktionsværdier for PCB i indeluften, dvs. PCB-indeluftværdier, som kan relateres til forøgede helbredsrisici.
- Heldigvis har man kunnet konstatere, at den PCB, som vi danskere får med vores kost, har været faldende siden forbuddet mod PCB trådte i kraft.
- Men det ændrer ikke på, at vi fortsat står over for en miljø- og sundhedsmæssig udfordring, når det gælder

PCB i vores bygninger.

PCB-handlingsplan og kortlægning

- For at imødegå udfordringerne med PCB, udarbejdede den tidligere regering i foråret 2011 en handlingsplan for håndtering af PCB i bygninger. Den handlingsplan har regeringen besluttet at videreføre inklusiv dens 19 initiativer.
- Da handlingsplanen i 2011 blev igangsat, var der på en række områder behov for at tilvejebringe ny viden.
- Et helt centralt element i PCB handlingsplanen er derfor at gennemføre en national kortlægning af forekomsten af PCB i danske bygningers byggematerialer og indeluft, som kan danne grundlag for mere præcis vejledning til bygningsejere.
- Kortlægningen blev igangsat i sommeren 2012. Vi har netop offentliggjort første del af kortlægningen, der viser, hvor udbredt PCB er i byggematerialer i danske bygninger. Til efteråret får vi resultaterne af kortlægningens anden og sidste del. Det er her vi får viden om, hvor mange bygninger med PCB-holdige byggematerialer, der forventes at overskride Sundhedsstyrelsens aktionsværdier for PCB i indeluften.
- Resultaterne viser, at PCB desværre er mere udbredt i den danske bygningsmasse end hidtil antaget, selv om stoffet blev forbudt i 1977. Samtidig viser resultaterne, at der i folkeskolerne oftere findes PCB end i andre offentlige bygninger.
- Opfølgningen på undersøgelsen vil her og nu følge to spor.

1. Det første spor vedrører håndtering af PCB som affald. Det er selvfølgelig vigtigt, at affald med PCB håndteres korrekt, så PCB ikke spredes i miljøet og i sidste ende i vores fødevarer. Miljøministeren vil redegøre for regeringens tilgang til håndteringen af denne udfordring.
 2. Det andet spor vedrører PCB og indeluft. Der er som nævnt endnu ikke kommet resultater om udbredelsen af PCB i indeluft i danske bygninger generelt. Så her afventer vi resultaterne af kortlægningens næste fase.
- Men for folkeskoler forholder det sig dog anderledes. Her har vi allerede nu – på baggrund af kommunernes egne data - fået viden om, hvor mange folkeskoler der har bygninger med PCB i indeluften. Denne viden blev også offentliggjort den 4. juni, lige som resultaterne af første del af kortlægningen.
 - Inden jeg går til besvarelsen af selve samrådsspørgsmålet, vil jeg gerne slå helt fast, at regeringen følger denne sag tæt. Når kortlægningen og de øvrige initiativer i PCB-handlingsplanen er gennemført i efteråret 2013, vil regeringen på baggrund af den nye viden vurdere, om den samlede handlingsplan og initiativerne i tilstrækkeligt omfang tager hånd om problemet.
 - Jeg vil nu gå til besvarelsen af spørgsmålet.

Besvarelse af spørgsmål om hvad staten vil gøre for at fjerne PCB i bygninger, herunder i skoler og andre kommunale bygninger

- Jeg er sammen med miljøministeren blevet bedt om at redegøre for, hvad staten vil gøre for at få fjernet det farlige PCB i bygningerne – herunder hvordan vi vil gøre det reelt muligt for kommunerne at få dette stof fjernet i skoler og andre kommunale bygninger.
- Jeg vil starte med at svare på spørgsmålet om, hvad staten vil gøre for at få fjernet PCB i bygninger generelt. Derefter vil jeg besvare spørgsmålet om, hvordan staten vil gøre det reelt muligt for kommunerne at fjerne PCB fra deres bygninger, herunder skolerne.

Statens indsats for at fjerne PCB fra bygninger generelt

- Jeg vil starte med at slå fast, at fordi der er anvendt PCB-holdige byggematerialer i ens bygning, er det ikke ensbetydende med, at bygningens indeluft udgør en sundhedsrisiko for brugere og beboere.
- Hvis ikke Sundhedsstyrelsens aktionsværdier for PCB i indeluften er overskredet, behøver man ikke gøre noget, før bygningen alligevel skal renoveres. Når bygningen så skal renoveres, så skal det PCB-holdige materiale fjernes og håndteres korrekt som farligt affald, så det ikke kommer ud i vores miljø og fødevarer. Det vil miljøministeren komme ind på om lidt.
- I bygninger med et for højt PCB-niveau i indeluften, skal der selvfølgelig en anden indsats til. Disse bygninger skal identificeres, og der skal tages hånd om problemet, så vi sikrer brugerne mod sundhedsfare ved ophold. Efter en konkret vurdering betyder det, at der kan være behov for at fremrykke og gennemføre

renovering, som ellers ikke var planlagt.

- Her er det vigtigt at understrege, at kommer man som bygningsejer i den situation, er der klare regler og retningslinjer for, hvordan situationen skal håndteres.
- Det er ifølge byggeloven bygningsejerens ansvar at sikre, at en bygning ikke er sundhedsfarlig at bo eller opholde sig i. Det gælder også, hvis der er sundhedsfare relateret til PCB.
- Bygningsejeren har derfor ansvar for at undersøge og eventuelt afhjælpe sundhedsfare, der stammer fra PCB. Det gælder uanset, om der er tale om en privat eller offentlig bygningsejer.
- Sundhedsstyrelsen har fastsat aktionsværdier for, hvornår og hvordan man som bygningsejer bør handle.
- Kommunerne har mulighed for at søge konkret sundhedsfaglig rådgivning hos embedslægerne, når de står over for at skulle tilrettelægge en indsats for at nedbringe PCB-niveauet i indeluften i en konkret bygning.
- Men det er helt afgørende at sikre, at bygningsejeren ikke står alene med denne problemstilling. Det er væsentligt, at bygningsejeren har den nødvendige viden og de nødvendige værktøjer, der skal til for at kunne tage stilling til, hvordan PCB i bygningen skal håndteres.
- Med kortlægningen har vi tilvejebragt en statistisk repræsentativ viden om forekomsten af PCB i vores bygningsmasse. Det er viden, som skal sikre, at bygningsejere kan målrette deres indsats lige netop der,

hvor risikoen og PCB-udbredelsen er størst.

- Til efteråret får vi også viden om udbredelse af PCB i indeluften i danske bygninger. Det vil bidrage til at kunne vejlede bygningsejeren om, hvor stor risiko der er for indeklimaproblemer, hvis man konstaterer PCB i bygningen.
- Som led i PCB-handlingsplanen er der desuden allerede udviklet information om PCB og en række vejledninger og trin-for-trin-guides til bygningsejere om, hvordan man skal forholde sig til evt. PCB-forekomst. Vejledningen er samlet på hjemmesiden www.pcbguiden.dk. Her finder man også nummeret på en PCB-hotline, som man som bekymret borger eller byggevirksomhed kan henvende sig til med spørgsmål om PCB.
- Endelig er der igangsat konkrete forsøg med PCB-afhjælpningstiltag med henblik på at opnå mere viden om, hvordan man bedst og billigst renoverer for PCB i indeluften i bygninger. Disse forsøg munder til sommer ud i tekniske anvisninger fra Statens Byggeforskningsinstitut om PCB-screening, -måling og -renovering.
- Der er altså særdeles klare regler på området. Det er altid bygningsejerens ansvar at sikre, at bygninger ikke er sundhedsskadelige at bo eller opholde sig i. Staten sørger for, at bygningsejerne får den nødvendige viden og vejledning, så de har gode muligheder for at leve op til dette ansvar. Konkret har staten igangsat denne kortlægning, forskningsprojekter om renoveringsmetoder og udarbejdelse af vejledningsmateriale og guides, som findes på PCB.guiden.dk.

Kommunernes muligheder for at håndtere PCB i deres bygninger, herunder skoler.

- I samrådsspørgsmålet spørges der specifikt til, hvordan staten vil gøre det reelt muligt for kommunerne at håndtere PCB i deres bygninger, herunder skolerne. Det vil jeg nu svare på.
- Som tidligere nævnt, så er det kommunernes ansvar at sikre, at kommunens egne bygninger ikke er sundhedsskadelige at bo eller opholde sig i.
- Med den helt nye viden om PCB, ved vi nu, at der i op til 60 folkeskoler i Danmark kan være så meget PCB i indeluften, at Sundhedsstyrelsens højeste aktionsværdier er overskredet. Det vil som udgangspunkt sige, at disse folkeskoler ud fra en konkret vurdering skal renoveres inden for kort tid, så PCB'en fjernes fra bygningen og dens indeluft.
- Nogle af disse folkeskoler er allerede fundet, og der er igangsat renovering. Resten skal findes, og problemet skal håndteres.
- Jeg vil gerne understrege, at forekomst af PCB i bygninger, herunder folkeskoler, er en kendt problemstilling, også hos kommunerne. Derfor ser vi også, at en række kommuner allerede har igangsat og gennemført kortlægninger og renoveringer af deres bygninger for PCB. Det er glædeligt.
- Jeg har derudover bedt Energistyrelsen – i tæt samarbejde med KL – om at oprette en rådgivningsenhed til kommunerne, så vi sikrer, at den nye viden hurtigt

kommer ud lige netop til de kommuner, som har behovet.

- Rådgivningsenheden vil vejlede kommunerne om, hvordan de kan tilrettelægge en plan for at få håndteret PCB i deres bygninger.
- Helt konkret vil der inden sommerferien være et telefonnummer, hvor kommunerne kan ringe og få vejledning.
- Dernæst vil Energistyrelsen inden sommerferien sende breve til samtlige kommuner med invitation til fællesmøder, som afholdes i efteråret - ét i hver region – hvor Energistyrelsen sammen med Statens Byggeforskningsinstitut og øvrige eksperter vil informere om PCB, kortlægningens resultater, og hvordan man kan imødegå identificering og håndteringen af PCB i ens bygninger.
- Energistyrelsen er allerede i dialog med KL med henblik på at sikre, at denne her rådgivningsenhed målrettes lige netop de spørgsmål og udfordringer, som de resterende kommuner har. Og Energistyrelsen er også i dialog med den første kommune, der allerede har henvendt sig med ønske om at få hjælp fra rådgivningsenheden.
- Vi stiller således fra statens side viden og vejledning om identificering og håndtering af PCB til rådighed for kommunerne. Men ansvaret for at finde de bygninger, der indeholder PCB og få dem renoveret, ligger fortsat hos bygningsejerne, og i tilfældet med folkeskolerne, hos kommunerne.

- Og med det vil jeg takke for ordet. Nu vil jeg overgive ordet til miljøministeren.